

Notulen

Commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit

Datum: 13 september, 09.30-11.45 uur
Plaats: VV-zaal Leiden
Verslag: dhr. H. Emck, Vi.a.Vi Office Management

Aanwezigen dagelijks bestuur (D&H):

Dhr. R. van der Sande (dijkgraaf, voorzitter)
 Dhr. J.G.M. Schouffoer (hoogheemraad)
 Dhr. A.G. Straathof (hoogheemraad)
 Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (hoogheemraad)

Dhr. R. van Ginkel (CU-SGP)
 Dhr. Q.A.A. de Bruin (Natuurterreinen)
 Dhr. R. Stuurman (AWP voor water, klimaat en natuur)
 Dhr. R. Weber (JA21)
 Dhr. J.J.P. van der Vlist (50PLUS)

Aanwezige commissieleden:

Dhr. W. van Roon (BBB)
 Dhr. H.J. van Egmond (BBB)
 Mevr. A.H.G. van Zantvoort (PvdA)
 Mevr. K. van Rooten (PvdA)
 Dhr. K. Buskermolen (Water Natuurlijk)
 Mevr. J.M. van den Broek (PvdD)
 Dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)
 Dhr. A.J.G. Burger (CDA)
 Dhr. D. Krantz (Natuurterreinen)

Afwezigen met afmelding:

Dhr. H.C.M. Kortman (VVD)
 Dhr. K. Buizer (JA21)
 Dhr. E. van Dijk (Water Natuurlijk)
 Dhr. J.A.M. van der Slot (Agrarisch)
 Dhr. M.L. Wiegand Bruss (Water Natuurlijk)

Overige aanwezigen:

Mevr. C.M.H. van Hage-Dondorp (secretaris),

1. OPENING, VASTSTELLING AGENDA EN MEDEDELINGEN

De voorzitter opent de vergadering om 9.30 uur en heet de aanwezigen van harte welkom. Hij zit de vergadering voor omdat de voorzitter van de commissie, de heer Van Dijk, door autopech is verhinderd. De heer Buizer wordt vervangen door de heer Weber. De heren Kortman en Van der Slot zijn eveneens afwezig. De antwoorden op de technische vragen over de zomerburap zijn gisteravond in iBabs gepubliceerd. Er is een inspreker aanwezig van de kanobond. Hij stelt voor het betreffende agendapunt direct daarna aan de orde te stellen.

De VV van 22 november wordt in verband met de verkiezingen verplaatst naar 29 november a.s.

De heer Krantz is in de vorige VV benoemd als commissielid.

De heren Van Ginkel en Bruin zullen in de volgende VV worden benoemd. Hij stelt vast dat de commissie ermee akkoord gaat dat zij deelnemen aan deze adviserende vergadering.

De heer Stuurman vraagt leden van de commissie die documenten ter bespreking agenderen om daarbij het doel van de bespreking te vermelden. Dat stelt de andere leden in staat om zich gericht voor te bereiden.

De voorzitter onderschrijft deze opmerking. Hij zal de indieners vragen om dat nu mondeling te doen; voortaan zal indieners worden gevraagd om het doel van de bespreking bij het indienen van hun agenderingsverzoek toe te lichten.

De commissie stelt de agendavolgorde gewijzigd vast.

1.1. Benoeming plaatsvervangend voorzitter commissie VW&W

De voorzitter heeft er kennis van genomen dat de heer Burger zich kandidaat stelt. Hij stelt vast dat er geen andere kandidaten zijn.

De heer Burger wordt bij acclamatie benoemd als plaatsvervangend voorzitter.

2. SPREEKRECHT

De heer Eggens spreekt in als bestuurslid van de Toeristische Kanobond Nederland. Na de verkiezingen heeft de bond aan alle provincies en waterschappen een brief gestuurd. Hij stelt het op prijs dat Rijnland daar als een van de eerste waterschappen op heeft gereageerd.

De dreiging van verbrakking in binnendijkse waterschappen speelt vooral tijdens droge periodes. Rijnland legt dan tijdelijke dammen aan om dat proces tegen te gaan, waardoor de doorvaart is verhinderd. Het verzoek van zijn bond is om op die punten, maar ook bij water- en werkdammen, eenvoudige steigers aan te leggen voor kanovaarders en suppers. De samenwerking met de technische diensten van Rijnland bij het neerleggen van definitieve dammen is al uitstekend.

Hij noemt de volgende concrete situaties:

- verbinding kop Rotte met de Werbetocht. Dit project is gestaakt wegens ontbrekende financiering. Een idee is om het voor de helft uit te voeren, langs het Bentwoud.
- doorvaart Rijkswetering.
- omleiding via de Kooisloot bij de Kagerplassen.

Hij is bereid een en ander schriftelijk in meer detail toe te lichten.

De heer Stuurman hoort dat de spreker tevreden is over de reactie van Rijnland. Wat was de inhoud daarvan? Hij verzoekt D&H om deze reactie aan de commissie te verstrekken.

Hij begrijpt dat overleg met de technische dienst van Rijnland heeft plaatsgevonden over oplossingen bij tijdelijke stremmingen. Is spreker tevreden over de uitkomst daarvan?

De heer Eggens deelt mee dat stremmingen niet worden gemeld aan zijn organisatie. Hij zou het op prijs stellen als technische diensten wordt gevraagd om op de nevengevolgen te letten.

De Zoetermeerse Kanovereniging heeft contact gelegd met enkele leden van de commissie en is door hen positief ontvangen.

Mevrouw Van Zantvoort begrijpt dat de spreker met 'de reactie van Rijnland' doelt op de agendering van de brief.

Mevrouw Van den Broek vraagt of de kanobond contact heeft gehad met provincies. Er zijn subsidieregelingen om de kleine watersport te faciliteren.

De heer Eggens zegt dat de kleine aanpassingen bestaan uit overdraagpunten, met een steiger voor en achter de hindernis. Doorvaarbare stuwen zijn een andere optie. Rijnland heeft er een paar die 's zomers openstaan. In Nieuwkoop zijn een paar op afstand bedienbare stuwen aangelegd. Dergelijke voorzieningen bevorderen de breedtesport.

De voorzitter vraagt of de brief van de kanobond aan alle waterschappen is gezonden.

De heer Eggens bevestigt dat de brief is gezonden aan alle binnendijkse waterschappen. De Unie is eveneens aangeschreven, maar zijn indruk is niet dat die hierin richtinggevend is.

4.1 Verzoek mevrouw Van Zantvoort voor bespreking brief Kanobond (VV 5 juli 2023)

Mevrouw Van Zantvoort waardeert het bestaan van watersport die geen schade toebrengt en deelnemers de waarde doet inzien van water en natuur. Die sport vraagt hulp van het waterschap als die werkzaamheden en projecten uitvoert. Haar fractie moedigt het college aan om met bond en de verenigingen in gesprek te gaan, waarbij de betaalbaarheid uiteraard een rol speelt. Daarmee kan begrip worden opgebouwd voor wat Rijnland allemaal doet.

De heer Stuurman deelt mee dat zijn fractie recreatief gebruik van het water toejuicht. Soms zijn ingrepen noodzakelijk en het is een dilemma om daarbij alle belangen te blijven dienen. Hij hoort dat partijen al met elkaar in gesprek zijn. Hij pleit ervoor om bij ingrepen standaard aandacht te besteden aan de gevolgen voor het recreatieve gebruik.

Mevrouw Van den Broek deelt mee dat haar fractie geen tegenstander is van recreatief medegebruik, mits die geen schade toebrengt aan flora en fauna. Is er een gedragscode, bijvoorbeeld in het vogelbroedseizoen? Zij vraagt D&H in te gaan op de impact van instapplaatsen voor natuurvriendelijke oevers.

De heer Buskermolen onderschrijft de opmerkingen over de positieve waardering van de sport en de mogelijke gevolgen voor de natuur. Er worden concrete suggesties gedaan: hij zou eerst een doorrekening van de kosten daarvan willen zien. Het aanleggen van een duiker is kostbaar.

De heer Van Roon sluit zich aan bij de opmerkingen van de vorige sprekers. Is dit een taak voor Rijnland? Is er budget? Bij natuurvriendelijke oevers zou een combinatie kunnen worden gemaakt tussen een uitstapplaats voor kano's en een uittredeplaats voor wildsoorten.

Hoogheemraad Schouffoer deelt mee dat het college heeft besloten om in afwachting van de bespreking in de commissie, de reeds opgestelde reactie op de brief van de kanobond nog niet uit te laten gaan. Hij herinnert eraan dat veel organisaties brieven met verzoeken om aandacht hebben ingestuurd.

De relatie met de kanobond is goed en Rijnland staat positief tegenover het verzoek van de kanobond. Bij het plannen van noodzakelijke maatregelen, bijvoorbeeld in het kader van de KRW, heeft Rijnland contact met belanghebbenden. De provincie heeft kanoroutes uitgezet: als Rijnland een maatregel treft die een dergelijke route treft, wordt nagegaan hoe die kan worden ingepast. Kanovoorzieningen zijn inderdaad ook handig voor dieren. Dat dubbele gebruik kan echter ook in de weg zitten.

De vraag over de steiger bij Palenstein zal het bestuur beantwoorden. Als er knelpunten zijn, hoort het bestuur dat graag van belanghebbenden.

Het college hecht aan recreatief medegebruik, omdat dat het waterbewustzijn en het houden van het water bevordert. In de conceptbrief wordt vermeld dat Rijnland ongeveer € 12.500 heeft gereserveerd voor initiatieven van derden – dus niet alleen van kanoërs – die van meerwaarde kunnen zijn voor het gebruik van het systeem. De aanvragen worden beoordeeld op de mogelijkheden, ook tegen de achtergrond dat het hoogheemraadschap het water beheert en de provincie recreatie als taak heeft.

Het is onmogelijk om bij iedere maatregel een doorvaarbare oplossing te garanderen. Er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met bestaand gebruik. Indien mogelijk wordt werk met werk gemaakt. Bij nieuwe projecten zijn recreatieve verenigingen altijd onderdeel van het omgevingsmanagement.

Natuurvriendelijke oevers worden zo robuust mogelijk aangelegd. Uitstapplaatsen worden niet aangelegd bij zeer kwetsbare delen.

Mevrouw Van Zantvoort is verheugd dat Rijnland hier zorgvuldig mee omgaat en begrijpt dat niet alles mogelijk is. Zij vraagt om op een ander moment toe te lichten of het genoemde budget wordt benut en toereikend is.

De heren Van Roon en Buskermolen kunnen zich vinden in de reactie van het college.

Mevrouw Van den Broek vraagt het college te bevestigen dat recreatief medegebruik niet ten koste mag gaan van flora en fauna. Worden er randvoorwaarden benoemd en wordt daarop gecontroleerd? Zij verzoekt in de brief op dit punt in te gaan.

De heer Stuurman is tevreden dat het college positief staat tegenover recreatief medegebruik. Hij stelt vast dat de in de brief van de kanobond voorgelegde verzoeken nogal vergaand zijn en verzoekt daarom om in de reactie te vermelden dat bij de honorering altijd een afweging zal worden gemaakt, tussen de diverse belangen en tussen kosten en opbrengst.

Hoogheemraad Schouffoer licht toe dat het budget is bestemd voor het maken van werk met werk. Per geval wordt de effectiviteit beoordeeld. Het budget lijkt hem toereikend; mocht dat niet het geval zijn, dan hoort de commissie dat ongetwijfeld.

Er moeten altijd meerdere belangen worden afgewogen. Rijnland is niet in alle gevallen eigenaar van de oever en/of het water, en als Rijnland bereid is mee te werken aan het verlenen van vergunningen, kan het gebeuren dat de eigenaar geen toegang verleent. Kano's en suppers veroorzaken de minste overlast.

Hij zal de conceptbrief aanpassen naar aanleiding van de bespreking in de commissie.

De voorzitter vraagt of dat inhoudt dat in de brief de oproep zal worden opgenomen om rekening te houden met flora en fauna en zal worden aangetekend dat bij het besluit om verzoeken al dan niet te honoreren altijd een afweging wordt gemaakt.

Hoogheemraad Schouffoer bevestigt dat (**toezegging**). Hij tekent aan dat voor brughoogten en vaarhoogten harde voorwaarden gelden. Als het specifiek gaat om grote knelpunten in bestaande routes, zal er tevens sprake moeten zijn van een waterstaatkundig belang voordat Rijnland daaraan meewerkt.

De commissie neemt kennis van het memo. Het college zal een kopie van het naar aanleiding van de bespreking aangepaste antwoord ter kennisname aan de commissie verstrekken.

3. VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S

3.1 Zomerburap 2023

De heer Van Roon heeft een aantal vragen, maar weet niet of die overwegend technisch zijn.

De voorzitter licht toe dat een vraag niet technisch is als daarmee politiek kan worden gemaakt.

De heer Van Roon stelt de volgende vragen.

- pagina 13: het baggerteam is nieuw en relatief onervaren. Is dat een intern of extern team?
- pagina 15: afronden van een tweetal pilots in 2022. In het coalitieakkoord staat dat een grote impuls wordt gegeven. Welke concrete plannen zijn daarvoor gemaakt?
- pagina 20: het voornemen is om De Pot in Nieuwkoop te isoleren vanwege de invloed van de aalscholverkolonie. Wat zijn de problemen exact?
- pagina 23: ontwerpfase luchtmeetsysteem Broekvelden Vettenbroek: wanneer start de uitvoering?
- pagina 30: niet werkende ontwateringmachine: is dit een mooi project om met de TU Delft op te pakken?
- pagina 50: subsidie onderzoek verbeteren waterkwaliteit Elfhoeven: waarom wordt dit alleen gedaan voor deze plas, die immers onderdeel uitmaakt van twaalf plassen?
- pagina 55: in mei was er massale vis- en vogelsterfte in Reeuwijk. Hij heeft wel vogelsterfte waargenomen maar geen vissterfte. De vogels waren overleden aan vogelgriep.

De voorzitter oordeelt dat sommige vragen behoorlijk technisch van aard zijn, maar stelt voor ze alle bestuurlijk te beantwoorden.

Mevrouw Van Zantvoort bedankt het college voor de beantwoording van de door haar fractie gestelde technische vragen. Zij deelt mee dat haar fractie instemt met het besluit. Zij heeft drie vragen, over renovatie, baggeren en de gebiedsprocessen.

Haar fractie is ermee ingenomen dat meer inzet wordt gepleegd op renovatie en dat daarvoor personeel wordt aangetrokken. Zij ontvangt bij de begroting graag een plan van aanpak, waarin niet alleen wordt ingegaan op mensen, middelen en tijdsplanning, maar ook op de vraag of wordt voldaan aan eisen op de gebieden circulariteit, energie en klimaatneutraliteit.

Het baggeren is opnieuw vertraagd. Haar fractie heeft de indruk dat niet alles in beeld is, inclusief onzekerheden en afhankelijkheden. Is Rijnland wel in control? De urgentie is hoog, maar zij leest dat pas in 2024 een kwartiermakersteam start met het ontwikkelen van een strategie. De kans is aanwezig dat vertraging op vertraging wordt gestapeld. De exploitatieprognose wordt met € 0,8 miljoen naar beneden bijgesteld: waarom worden die middelen niet ingezet voor het aantrekken van extra personeel?

Het is haar fractie niet duidelijk waarom de bijdrage van Rijnland in de gebiedsprocessen op groen staat. De toelichting is vooral procesmatig van aard. Eind 2023 moet een aantal gebiedsplannen worden ingeleverd: zij hoort graag welke kant het inhoudelijk opgaat en of een en ander voor Rijnland positief of negatief uitvalt.

De heer Buskermolen vraagt de volgende zinsnede op pagina 15 toe te lichten: 'wij bieden een wenkend perspectief'.

Hij heeft weinig toe te voegen aan wat de vorige sprekers over baggeren hebben gezegd.

Hij gaat ervan uit dat de kleur van de smileys is gebaseerd op het al dan niet halen van door Rijnland bepaalde doelen. Het is relevant om de behaalde resultaten eveneens te spiegelen aan de doelen die in 2027 volgens de KRW moeten zijn gehaald.

Hij vraagt om de quote 'er zijn geen concrete handreikingen gedaan' (pagina 24) toe te lichten.

De heer Stenfert Kroese sluit zich bij veel eerdere opmerkingen aan.

Het vorige college heeft de doelstellingen bijgesteld. Zijn fractie zou het prettig vinden als tevens aandacht zou worden besteed aan wat in 2027 moet zijn bereikt en verwacht bij die meting een fors aantal rode smileys. De functie van de burap zou niet moeten zijn dat de indruk wordt gewekt dat alles goed loopt. Aan voldoende water wordt € 91 miljoen besteed, aan schoon en gezond water nog niet eens € 20 miljoen, terwijl het laatste onderwerp steeds meer aandacht vraagt. Dat is geen onderwerp voor de burap, dat is een constatering van zijn fractie.

Wat bedoelt het college met 'goed peilbeheer' (pagina 16)? Betekent het principe dat water en bodem sturend zijn dat de functie het peil volgt? Of blijft peil functie volgen?

Wat is de reden dat de renovatie van de gemalen achterloopt?

Omdat het vaker droog is, ziet zijn fractie reden om met hogere peilen te werken.

Wat wordt, onderaan pagina 24, bedoeld met het woord 'soberder'? Geld, kwaliteit?

De waterkwaliteit van de rivieren die Nederland binnenkomen wordt slechter. Hoe vaak wordt er geëvalueerd wat er aan de hand is? Welke actie kan het hoogheemraadschap ondernemen, met provincie en Rijk?

De voorzitter hoort dat spreker onderwerpen in een groter verband plaatst. Hij vraagt de portefeuillehouders op burap-niveau op de vragen in te gaan.

De heer Burger spreekt zijn waardering uit over de kwaliteit van de burap. Zijn fractie adviseert positief over de burap.

Er is een achterstand ontstaan in het onderhoud van de assets en in het coalitieprogramma is vastgelegd dat die moet worden ingehaald. In hoeverre slaagt het college daarin? Er komen nieuwe klimaatscenario's aan en het is waarschijnlijk dat de eisen verder worden verhoogd. Dat is een complicerende factor: een gemaal dat volgens de huidige normen is gerenoveerd, kan door verhoogde eisen onvoldoende capaciteit blijken te hebben.

Op de eerste pagina van de financiële bijlage over de bestuurlijke voortgangsrapportage piekberging Haarlemmermeer staat dat Rijnland doende is een subsidie van € 5,3 miljoen te verwerven. Is het al zeker dat Rijnland die ontvangt? Deze bijlage viel een jaar geleden nog onder de geheimhouding. Wat is de reden dat deze informatie nu openbaar is gemaakt?

De voorzitter deelt mee dat is geoordeeld dat er geen informatie in de bijlage staat die het project kan schaden.

De heer Krantz leest dat 20 kilometer dijk wordt aangelegd. Worden die conform de afspraken met een ecologisch mengsel ingezaaid?

Zijn fractie sluit zich aan bij de vragen over het baggeren. Er is 44 kilometer gebaggerd en 78 kilometer gepeild, maar het is hem niet duidelijk of dat betekent dat Rijnland daarmee de achterstand inloopt.

Het is goed dat Rijnland meedraait in de gebiedsprocessen. De signalen vanuit het Rijk zijn echter niet positief en de plannen van de provincies tellen op tot een bedrag dat groter is dan het budget. Kan het hoogheemraadschap in dit proces zijn doelen halen? Zijn er alternatieven?

Worden de subsidies voor natuurvriendelijke oevers benut? Wat is de opbrengst?

Op pagina 21 staat dat het landbouwportaal wordt geëvalueerd. Zijn fractie is benieuwd naar de uitkomst, vooral naar de opbrengst in het verbeteren van de waterkwaliteit.

De heer Stuurman acht het logisch dat bij de vele groene scores de schaarse rode bolletjes eruit springen.

Omdat het er zo weinig zijn, heeft zijn fractie gesuggereerd om op die punten vooraf meer duiding te verzorgen.

De aanvullende toelichtingen bieden helaas niet meer informatie dan de oorspronkelijke. De omschrijvingen blijven steken in 'we doen ons best, er is veel gedaan, het ontbreekt aan bemensing'. Zijn fractie wil van het college horen welk plan van aanpak het kiest.

In het coalitieakkoord zijn extra middelen beschikbaar gesteld, maar dat is zinloos als er geen personeels-capaciteit is om die te besteden. Aan de commissie BOD is een TKN-memo aangeboden over acties op het gebied van personeelswerving, maar die sluiten volgens hem niet goed aan op wat nu nodig is.

De voorzitter verzoekt de behandeling van dat memo in die commissie aan de orde te stellen.

De heer Stuurman herinnert aan een regel over geheimhouding: opheffing vindt plaats bij einde project. Op 20 september is de opening van de piekberging Haarlemmermeer. De voorzitter voerde echter als argument aan

dat de bijlage over de berging geen informatie bevat die het project kan schaden. Hij staat voor dat een uniforme lijn wordt gehanteerd.

Hoogheemraad Straathof zegt dat voor een bepaald abstractieniveau is gekozen om de informatie functioneel te maken.

Het baggerteam is een team van Rijnland. Dat is onderbezet en bestaat deels uit werknemers die recent begonnen zijn. Het programma lijdt daar op dit moment onder.

In het baggeren overige watergangen zijn in 2022 twee pilots afgerond. In de twee bestuursperiodes daarvoor zijn ook pilots gedraaid. Het werk is ingewikkeld, qua capaciteit en omdat Rijnland als handhaver personen beoordeelt. De afgelopen periodes is gekozen voor het uitvoeren van letterlijk oppervlakkige schouwen. Veel grondeigenaren zien en nemen de eigen verantwoordelijkheid, anderen doen dat niet en nemen genoeg met het maaien van de vegetatie.

De ambitie in het coalitieakkoord staat onverkort overeind. Het college is net van start gegaan, en de organisatie komt, op grond van de beschikbare capaciteit, met het voorstel om 'pas' kwartier te maken in 2024. Het college wil dat proces versnellen. Daarnaast is hij voornemens een krachtig en inspirerend signaal naar de ingelanden te laten uitgaan, in de vorm van een campagne waarin wordt gewezen op hun verantwoordelijkheid voor en het nut van baggeren. Alle portefeuilles gedijen erbij als de watergangen op diepte zijn.

Het inwerkprogramma van de hoogheemraden heeft ertoe geleid dat hij meer inzicht heeft verkregen in de stand van zaken rond de gemalen. In het coalitieakkoord staat als doel dat Rijnland niet verder achter komt te lopen. Er is een asset ontwikkeld om na te gaan welke gemalen goed en welke minder goed functioneren. De uitkomsten daarvan worden gebruikt bij het bepalen van de prioritering. Op zijn verzoek zijn bezoeken gebracht aan speciale gemalen, die al lang in dienst zijn, in gebouwen met vaak een monumentale status. In die gevallen spelen ingewikkelde vragen over oplossingen binnen het gebouw, sloop en nieuwbouw, of nieuwbouw in de buurt. Daarnaast wordt met een team van aannemers een standaardaanpak ontwikkeld. Zij werken in een samenwerkingsverband, wat ertoe zou moeten leiden dat zij assets binnen een bepaald tijdsbestek en voor het afgesproken bedrag tot stand kunnen brengen.

Rijnland is wat het baggeren betreft niet in control omdat doelen meerjarig niet worden gehaald. Er is wel zicht op wat is bereikt en er wordt gestuurd op prioritaire strekkingen. Eén van de oplossingen is het versterken van de capaciteit. Een andere voorwaarde is dat er voldoende uitvoerders moeten zijn. Er is al opgemerkt dat er meer wordt gepeild dan gebaggerd. Een goede peiling biedt houvast voor het uitbrengen van een offerte, maar die aanpak is arbeidsintensief. Daarom wordt bezien of meer steekproefsgewijs kan worden gepeild, om dan meer indicatief aan te besteden, met achteraf een verantwoording van wat er precies is gedaan.

Rijnland neemt deel aan gebiedsprocessen, soms op eigen initiatief, soms indirect, om het belang van water in te brengen in de provinciale plannen die worden ingediend in het kader van het Nationaal Programma Landelijk Gebied. De smiley is groen omdat dat proces goed verloopt; wel moet Rijnland ambtelijk en bestuurlijk flink aan de bak om het waterbelang onder de aandacht te brengen. De brief van de minister van I&W over water en bodem als sturende principes helpt daarbij. Er zijn inderdaad deadlines waarop de provincies hun plannen, rijp of groen, in moeten dienen.

Met 'wenkend perspectief' worden goede vooruitzichten bedoeld. Als voorbeeld noemt hij de omgang met veenweiden: hoe kunnen die zo worden geconditioneerd dat ze langer meegaan, het klimaat minder wordt belast en de gebruikers er toch mee kunnen werken.

Het Deltaplan Agrarisch Water is een initiatief van onder andere LTO Nederland. Tijdens de eerste jaren ging het meeste geld naar Oost-Nederland. Getracht is om het succes van DAW te vergroten, maar die impuls heeft onvoldoende opgeleverd.

De kleur van smileys hangt af van het al dan niet voldoen aan de prestatieafspraken die Rijnland heeft gemaakt. Peilbeheer dat aansluit op de daarover gemaakte afspraken leidt dus tot een groene smiley. In het coalitieakkoord staat dat het peil de functie volgt zolang dat verantwoord is. Het praktijkvoorbeeld in de laatste VV getuigt daarvan, want het gevoerde peil was belangrijk hoger dan de zuivere functie. Modern is dat Rijnland heeft meebewogen, in dat geval op grond van de aanwezige flora en fauna. Dat Rijnland met succes anticipeert op droogte door het instellen van hogere peilen is de afgelopen zomer gebleken.

De 'versobering' heeft betrekking op een waterverbinding in Zoetermeer. Een dergelijke verbinding in een stad is meestal duur; kennelijk heeft de organisatie met Zoetermeer een goedkope oplossing bedacht.

Het watersysteem wordt op orde gebracht. Het is inderdaad waarschijnlijk dat een nieuw klimaatscenario leidt tot verhoging van de eisen, dus dat wat nu voldoende is onvoldoende kan blijken te zijn. Bij het opstellen van plannen wordt daarop geanticipeerd. Plannen om wateroverlast tegen te gaan hebben soms een doorlooptijd van 15 jaar.

Het is niet zeker dat het NPLG Rijnland geld zal kosten. Het kan zelfs een bron van inkomsten zijn, als Rijnland met andere overheden plannen uitvoert die subsidiabel zijn.

Hij verwacht dat het aantal aanvragen voor het aanleggen van natuurvriendelijke oevers zal dalen nadat de nieuwe regel is ingegaan dat men wordt geacht de eerste drie meter vanaf de waterlijn geen gewassen te telen. Bij het aanleggen van natuurvriendelijke oevers mag die grond niet mee worden geteld.

Op 20 september wordt stilgestaan bij het einde van de werkzaamheden voor de piekberging Haarlemmermeer. Na die datum moet de aannemer nog testen uitvoeren en mogelijk enige werkzaamheden verrichten. Daarna vindt de feitelijke overdracht plaats.

Hoogheemraad Schouffoer licht toe dat de ontlasting van de aalscholverkolonie die in de Pot valt effect heeft op het overige deel van de Nieuwkoopse plas. Daarom wordt gewerkt aan een plan om dat water te isoleren.

In Reeuwijk is het voornemen dat als KRW-maatregel een luchtinstallatie bij Broekvelden Vettenbroek wordt gerealiseerd. Het voorbereiden van deze KRW-maatregel heeft nog wat voeten in de aarde. Naar verwachting is die in 2026 gereed. Omdat de Plas Elfhoeven in Reeuwijk door de provincie als zwemwater is aangewezen wordt in die plas specifiek ingezet op verbetering van de waterkwaliteit.

Voor het oplossen van de problemen met de ontwateringmachine op de AWZI wordt samengewerkt met deskundige innovatieve partners – in dit geval de ontwerpers van die machine.

De burap rapporteert over maatregelen die gekoppeld zijn aan de begroting. Nagaan of KRW-doelen tijdig worden gehaald zou zijns inziens op een andere wijze plaats moeten vinden. In 2024 is een evaluatie voorzien, het spreekt voor zich dat de portefeuillehouder de commissie en VV daarover regelmatig zal informeren.

Het KRW-budget is vastgesteld op basis van de middelen die geraamd zijn voor het uitvoeren van de nota Schoon Water. Zoetermeer kwam al aan de orde; een andere KRW-maatregel is dat daar een grote duiker wordt vervangen door een open watergang.

Het is triest dat de Maas vervuild is. Drinkwaterleidingbedrijven ervaren hiervan primair schade en problemen, maar ook Rijnland heeft hier last van.

Tot dusver wordt veel aanspraak gemaakt op de subsidie voor natuurvriendelijke oevers. De subsidie is eveneens beschikbaar voor eigenaren zonder landbouwgrond. Zij zijn niet verplicht om de eerste drie meter vanaf de waterlijn geen gewassen te telen.

Het college heeft al de toezegging gedaan dat de evaluatie van het landbouwportaal dit najaar aan de VV wordt verstrekt.

De voorzitter heeft ruimte gegeven om in deze inwerkperiode vragen die verder gingen dan strikt bestuurlijke burap-vragen te stellen. Hij verzoekt om in tweede termijn wel binnen die grens te blijven.

Geheimhouding wordt niet opgelegd op *dossiers* maar op *documenten*. Van eerdere documenten over de piekberging is vastgesteld dat er redenen aanwezig waren – het betrof financiële belangen van Rijnland – om geheimhouding op te leggen. De geheimhouding van die documenten vervalt als het project is afgerond. Van het huidige document is vastgesteld dat er geen reden is om geheimhouding op te leggen.

De heer Van Roon heeft een aantal vervolgvragen.

Is het, gezien de achterstand in het baggeren, een idee om een extern bedrijf in te huren?

Het is bijzonder dat een aalscholverkolonie een zo groot plassengebied kan vervuilen.

Hij verduidelijkt dat hij een opmerking maakte over het niet waarnemen van vissterfte omdat bij vis- én vogelsterfte sprake kan zijn van botulisme. Dat was kennelijk niet het geval.

Mevrouw Van Zantvoort doelde, met haar vraag over het in control zijn wat betreft het baggeren, ook op het in beeld zijn van de risico's en toekomstige verträgen, en of daar beheersmaatregelen voor beschikbaar zijn.

Zij verzoekt in te gaan op haar vraag of de € 0,8 miljoen in hadden kunnen worden gezet voor het snel aantrekken van extra personeel.

Zij heeft gevraagd of bij de renovatie van gemalen alleen sprake is van vervanging of dat daarbij tevens aan eisen op de gebieden circulariteit, energie en klimaatneutraliteit wordt voldaan.

Het is goed te horen dat Rijnland participeert. Zij hoopt echter dat het college een toelichting en waardering verzorgt op de uitkomsten daarvan.

De heer Buskermolen deelt mee dat de omschrijving 'wenkend perspectief' op pagina 15 staat. Zijn interpretatie daarvan is dat Rijnland hoopt dat inwoners iets gaan doen. Hoop is echter geen plan, en in een rapportage wil hij alleen concrete plannen aantreffen.

Als een relatie met het halen van KRW-doelen wordt gelegd, kan er beter worden gestuurd. Dat is de functie van een bestuur.

De heer Stenfert Kroese suggereert om een deel van het bedrag van € 0,8 miljoen in te zetten voor de toezichthoudende taken van Rijnland: ervoor zorgen dat watergangen met respect voor flora en fauna op diepte worden gebracht.

Zijn fractie is van mening dat de lijn van het peilbeleid op gespannen voet staat met het principe dat water en bodem sturend zijn.

Het drinkwater mag niet vervuild zijn, maar dat geldt ook voor het water in de slootjes.

De heer Burger herhaalt zijn vraag over het binnenhalen van een subsidie van € 5,3 miljoen voor de piekberging Haarlemmermeer.

Zijn fractie stemt in met de voorgenomen besluiten.

De heer Krantz vraagt of de verwachte verminderde aanspraken op de subsidie voor natuurvriendelijke oevers aanleiding geven om die regeling te herzien.

Dit is niet het moment om het baggerprogramma uitgebreid te bespreken. Wanneer wordt dat geagendeerd?

De heer Stuurman bedankt de voorzitter voor diens verhelderende toelichting over de regels rond geheimhouding.

Hij hoort opnieuw omschrijvingen als 'we doen ons best'. Hij waardeert dat, maar welke bestuurlijke maatregelen wil het college treffen om de problemen het hoofd te bieden? Wat is het plan van aanpak? De VV wil graag helpen om dat op te stellen en het college steunen in de uitvoering.

De heer Van Ginkel heeft in een andere situatie ervaring met buraps. Daarin werden, als het halen van doelen onder druk stond, een vierde kolom toegevoegd met mitigerende maatregelen: welke extra maatregelen treft het DB, dan wel stelt het DB voor, om het doel wel te halen?

Hij verzoekt weer te geven welke criteria per onderwerp worden gehanteerd om te bepalen of een bolletje groen, rood of oranje moet zijn.

De voorzitter verzoekt de portefeuillehouder Financiën om deze suggesties ter bespreking mee te nemen naar de afvaardiging uit de VV die dit soort zaken bepaalt.

Hoogheemraad Straathof wijst erop dat zowel het programma Baggeren als het programma Baggeren overige watergangen bestaat. Het kwartiermaken heeft betrekking op het laatste programma.

Het is nog niet zeker dat Rijnland de subsidie van € 5,3 miljoen voor de piekberging Haarlemmermeer ontvangt. Het college zal de VV direct op de hoogte stellen als er een uitkomst is.

Het inhuren van extra capaciteit voor het uitvoeren van baggerwerk is niet het probleem. Het knelpunt ligt bij de interne capaciteit om de juiste aansturing te verzorgen. D&H zet in op een snel leerproces om op eigen kracht tot een inhaalslag te komen.

Wat betreft de genoemde € 0,8 miljoen: als middelen niet worden gebruikt, moeten zij worden vrijgemaakt. Bij renovatie is het staand beleid dat wordt voldaan aan de eisen op de gebieden circulariteit, energie en klimaatneutraliteit.

Hij neemt kennis van het standpunt van de heer Buskermolen naar aanleiding van het 'wenkend perspectief'. Zijns inziens is de term in deze situatie wel toepasselijk, omdat de waterschappen slechts één partij zijn in het grote geheel van het NPLG.

Uit de buraps blijkt wat de stand van zaken is. In het baggeren is Rijnland niet ver genoeg; D&H zet die maatregelen in die het verantwoord acht. De VV volgt de ontwikkelingen op de voet. Niet in control zijn betekent dat men niet weet waar men mee bezig is en geen oplossingen heeft. D&H heeft het stuur in handen.

De heer Stuurman leest in de beantwoording van een technische vraag dat er naar verwachting eind 2025 meer duidelijkheid is ontstaan over het beschikbaar komen van de subsidiemiddelen voor de piekberging.

Hoogheemraad Straathof onderschrijft deze verwachting, maar heeft ook de ervaring dat subsidietoekenning een ongewis proces is. Het college zal de VV direct op de hoogte stellen als er een uitkomst is (**toezegging**).

Hoogheemraad Schouffoer bevestigt dat de aalscholverkolonie grote invloed heeft op het hele plassengebied. Afsluiting van deze plas is een effectieve maatregel.

De extra maatregel (vanuit het Landbouwbeleid) maakt het mogelijk onaantrekkelijker voor agrariërs om aanspraak te maken op de subsidie voor natuurvriendelijke oevers, maar het is ook niet uitgesloten dat zij dat juist wel doen. De regeling wordt vooralsnog niet gewijzigd. Tot dusver wordt het budget iedere keer volledig benut.

Het college streeft ernaar om dijken na werkzaamheden in te zaaien met ecologische, liefst regionale zaadmengsels. Hij vertrouwt erop dat dat waar mogelijk gebeurt.

De commissie adviseert het voorstel als hamerpunt te agenderen.

4. SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN

4.2 Verzoek de heer Hazenoot – Bespreking Kabinetsreactie op RLI-rapport Goed Water-goed geregeld

De heer Van Roon beschrijft dat het advies van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (RLI) is toegespitst op gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Adviezen over andere problemen – medicijnresten, PFAS, microplastics, vogelmest – worden doorgeschoven naar de toekomst.

Zijn fractie wil bespreken wat Rijnland met de brief van de minister zal doen en of Rijnland op korte termijn aandacht aan de andere problemen zal besteden. Zo ja, moeten huidige kaders dan worden bijgesteld?

Mevrouw Van Rooten leest in het advies van de RLI de verontrustende conclusie dat de KRW-doelen voor 2027, en lange tijd daarna, niet worden gehaald. Ook haar fractie is benieuwd naar de reactie van het college en hoort graag of het maatregelen overweegt die het beleid van Rijnland raken. In hoeverre is dat mogelijk, nu het kabinet demissionair is en de voortgang van landelijke regelgeving stilligt?

In hoeverre dragen de punten die voorlopig niet worden geadresseerd bij aan het niet halen van KRW-doelen? En hoe staat die bijdrage in verhouding tot de bijdrage van het wel aanpakken van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen?

Mevrouw Van den Broek leest dat met veel punten aan de slag wordt gegaan, dus niet alleen met gewasbeschermingsmiddelen en mest. Over de planning van de aanpak van medicijnresten is een kabinetsbesluit genomen, die inhoudt dat Nederland wacht op het EU-besluit en dan eigen plannen maakt.

De kabinetsreactie wordt vandaag besproken in een besloten vergadering van de Tweede Kamercommissie. Heeft De Unie, of Rijnland, een zienswijze op deze brief aan de Tweede Kamer gestuurd?

In de brief wordt gesteld dat er sprake is van achterstanden in het actualiseren van vergunningen. Geldt dat ook voor Rijnland? Kan daarvan een overzicht worden verstrekt?

Voorts wordt geadviseerd alleen nog maar tijdelijke vergunningen af te geven. Kan Rijnland zich daarin vinden? Ten slotte wordt geadviseerd een register aan te leggen voor lozingsvergunningen. Zij kon niet achterhalen of Rijnland dat al heeft: is dat het geval en, zo niet, wordt dat ingevoerd?

De heer Burger is van mening dat bij deze landelijke problemen een reactie van De Unie op zijn plaats is, waar Rijnland dan bij kan aanhaken. Hij kan zich vinden in de vragen van andere fracties, maar dit is geen taak voor Rijnland alleen.

De heer Stuurman heeft al aangekaart dat de voorbereiding lastig is als de reden voor agendering niet is gegeven. Het is een kunst om uit de zee aan informatie te schiften wat relevant is voor de eigen doelstellingen en welke ontwikkelingen van invloed zouden moeten zijn op door Rijnland gestelde kaders. Daar is wat hem betreft meer voorbereidingstijd voor nodig.

De heer Schouffoer wijst erop dat alle bestuurslagen een verantwoordelijkheid hebben in het halen van KRW-doelstellingen. De Unie heeft een reactie verzorgd op het advies van de RLI; bij zijn weten is door Rijnland geen zienswijze ingediend op de brief van de minister.

De RLI heeft een gedegen advies uitgebracht. De minister heeft daar zorgvuldig op geantwoord en heeft actie ondernomen: om de KRW een extra impuls te geven en te waken over de integraliteit van maatregelen is een speciaal overleg met de zeven voorzitters van de regionale stuurgroepen voor de KRW ingesteld.

Veel maatregelen vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. De minister wil meer coördinatie tot stand brengen en partijen aanspreken op het sneller en gezamenlijk halen van KRW-doelen.

In 2024 zal een evaluatie van de KRW plaatsvinden. Hij zal de uitkomst en de daarop aansluitende acties van RBO Rijn-West delen met de VV. Tot dan houdt Rijnland vast aan de huidige planning. Het college ervaart de brief van de minister als een ondersteuning van de eigen visie: elkaar aanspreken en letten op de onderlinge samenhang.

Er zijn regionale verschillen. In hoger gelegen delen van Nederland komen watertekorten eerder voor dan in het laagland.

Hij stelt dat de waterschappen in het RBO Rijn-West zullen reageren op de kabinetsbrief. De hoofdlijn is naar verwachting dat RBO Rijn-West kritisch is op de brief en tegelijkertijd ingenomen is met het instellen van het extra overleg met de minister. Die kan in dat overleg bijvoorbeeld rechtstreeks worden aangesproken op het handhaven van de visonvriendelijke pompen van de sluis van IJmuiden door Rijkswaterstaat.

Hoogheemraad Verkleij deelt mee dat Rijnland dit jaar op beperkte schaal een start maakt met het actualiseren van vergunningen. Als de goede cyclus van actualiseren van vergunningen wordt aangehouden, heeft het uitfasen van eeuwigdurende vergunningen geen meerwaarde meer.

De vraag over het instellen van lozingsvergunningen zal schriftelijk worden beantwoord.

De heer Van Roon deelt mee dat in Nederland 16 ton nutriënten van meststoffen uitspoelt in het oppervlaktewater en 189 ton medicijnresten. Zijn vraag is dan of de focus niet verschoven moet worden.

Mevrouw Van Rooten stelt het op prijs dat op de brief van de minister zal worden gereageerd.

Zij vraagt op welke bron de heer Van Roon zich bij de genoemde cijfers op baseert.

De heer Van Egmond deelt mee dat die cijfers toevallig recent door de fractievoorzitter van de BBB zijn verstrekt. Het gaat overigens niet om 16 ton nutriënten maar om 16 ton werkzame stoffen van chemicaliën uit de landbouw.

De voorzitter merkt op dat deze gegevens terug te vinden zijn in zowel het RLI-rapport, als in de brief van de minister als in de reactie van De Unie. Hij doet de toezegging dat het college gegevens over de exacte tonnages per stof zal verstrekken, voor zover bekend. Hij weet niet of dergelijke cijfers beschikbaar zijn voor het werkgebied van Rijnland (**toezegging**).

De commissie neemt kennis van het memo.

5. NOTULEN VAN DE COMMISSIEVERGADERING VW&W D.D. 21 JUNI/TOEZEGGINGENLIJST

De commissie stelt de notulen ongewijzigd vast.

Toezeggingenlijst:

De voorzitter stelt voor de afdoening van de vragen over baggeren mee te nemen in de geplande uitgebreide sessie over dat onderwerp.

Mevrouw Van Zantvoort mist de toezegging van portefeuillehouder Straathof dat hij na het reces terugkomt op de drinkwatervoorziening, in relatie tot de besproken brief van Dunea.

6. RONDVRAAG

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

7. SLUITING

De voorzitter sluit de vergadering om 11.45 uur.